

UN DENAR EMIS PENTRU TRAIANUS DESCOPERIT
LA RUDENI, COM. ȘUICI, JUD. ARGHEȘ

GEORGE GEORGESCU

Moneda pe care o prezentăm a fost descoperită de către prof. maistru Gavrilă I. Rudeanu în anul 1928, pe cînd lucra la săparea beciului pentru casă. Este vorba de un denar emis pentru Traianus : AR ↓ 2 g ; 20 mm ; BMC, III, p. 62, nr. 224, Roma, grupa IV, anii 103—111 (fig. 1).



Fig. 1

Tot la Rudeni, Petrescu Nicolae, vecin cu precedentul, a găsit o monedă a Faustinei a II-a cu legenda *DIVA FAVSTINA* ; reamintim și descoperirea unui denar emis pentru Commodus la Curtea de Argeș¹.

Toate aceste descoperiri de monede izolate aparțin regiunii dintre cele două limesuri, *alutanus* și *transalutanus*, zonă săracă în descoperiri de epocă romană, fapt pentru care s-a considerat că romanii ar fi impus o largă *terra deserta* la răsărit de Olt, pînă la construirea limesului transalutan, pentru a micșora pericolul unor atacuri din partea triburilor getice din Muntenia². Descoperiri de felul celor de mai sus pot contribui la o mai bună cunoaștere a situației teritoriului de la est de Olt în timpul stăpînirii romane și la acceptarea unei date relativ timpurii pentru începutul organizării limesului transalutan, pentru care s-a propus domnia lui Septimius Severus³, sau cel tîrziu în această vreme⁴, cu posibilitatea menținerii unei linii de apărare pe acest traseu încă de la Hadrianus⁵.

- ¹ G. Georgescu, *Mitroli*, 11—12, 1979, p. 966.
² D. Tudor, *Orașe, târguri și sate în Dacia romană*, București, 1968, p. 374.
³ M. Macrea, *Viața în Dacia romană*, București, 1969, p. 79 și 107; C. Vlădescu, *Limes*, în *Enciclopedia civilizației romane*, București, 1982, p. 441.
⁴ D. Tudor, *loc. cit.*
⁵ M. Macrea, *loc. cit.*

CRISTIAN MATEI

UN DENIER ÉMIS POUR TRAIANUS DÉCOUVERT
À RUDENI, COMM. DE ȘUICI, DÉP. D'ARGÈS

RÉSUMÉ

L'auteur présente un denier de Traianus découvert dans une localité située à l'est de l'Olt, entre cette rivière et le tracé du *limes transalutanus*.

Am considerat util să adăugăm celor câteva monede recoltate în urma cercetărilor periegetice și câteva monede cu proveniență cunoscută, descoperite întâmplător, precum și unele monede pentru care, chiar dacă localitatea unde au fost descoperite este incertă sau necunoscută, există informații ce fac sigură originea lor dobrogeană. Studiul celor din urmă poate servi unei mai bune cunoașteri a tipurilor respective, a ponderii lor în ansamblul circulației monetare, precum și a raportului dintre diversele monede sau nominale.

NĂVODARI

În anul 1978, un muncitor a găsit o drahmă histriană, în timp ce se afla la pescuit pe țărmul sud-estic al lacului Tașaul. Aceasta se afla într-o bucată de lut galben, protejată de un fragment ceramic, ceea ce explică și buna ei conservare. După descriere, locul descoperirii, „la vie”, este cel în care, în anul 1982, avea să fie recoltată, în timpul unei periegete, o altă monedă histriană¹.

Av. Două capete, cel din dr. inversat.

Rv. ΙΣΤΡΙΑ. Vultur de mare pe delfin; sub delfin, sigla A.

① AR ↓ 5,90 g; 18 mm.

Pick, 416.

Lipsită de *quadratum incusum* și cu un stil clasic remarcabil, moneda poate fi încadrată, luând în considerație și greutatea sa, în secolul al IV-lea î.e.n.².

Continuarea cercetărilor periegetice pe țărmul sudic al lacului Tașaul în vara lui 1983, a dus la descoperirea altor trei monede, două romane³ și una bizantină, toate de bronz. Cele două monede romane au fost aflate pe plaja din apropierea punctului numit „Limba oii” (cca 3 km spre nord-vest de Năvodari), iar cea bizantină la cca 2 km spre vest de acest loc.

Traianus (98—117)

Iustinianus (527—565)

2. AE ↓ 9,60 g; 27 mm.
 BMC, III, p. 161, nr. 765, Roma, anul 103.
 3. AE ↓ 9,33 g; 27,5 mm.
 BMC, III, p. 196, nr. 923, Roma, anii 104—111.

- Constantinopolis, K, off. B, XII = [538—539].
 4. AE ↑ 10,85 g; 29 × 30,5 mm. Conservare foarte bună.
 DOW, I, p. 96, fig. 62, b. 2, *Demifollis*.

Monedele descoperite pe țărmul sudic al lacului Tașaul, pe lângă contribuția pe care o aduc la datarea complexelor de locuire din zonă, consti-